

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/91/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218203057
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Behranová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2218203057.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Behranovej a sudcov JUDr. Antona Jačeka a Mgr. Michala Novotného, vo veci starostlivosti súdu o maloletého F. O., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom L. F., nar. XXXX, bytom F. H. XXX/XX, XXX XX W. Z., dieťa rodičov: matka - Z. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. Y. XXXX/XX, XXX XX W. Z. zastúpená Mgr. Matejom Krajčim, PhD., advokátom, so sídlom Záhradnícka 51, 821 08 Bratislava, otec - S. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXXX/XX, XXX XX W. Z., t. č. R. XXX/XX, XXX XX W. Z., časť O. N., zastúpený spoločnosťou JUDr. Peter Kubik, advokát, s. r. o., so sídlom Poľná cesta 966/9, 929 01 Dunajská Streda, o návrhu matky na zvýšenie výživného a o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, na odvolanie matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 12P/47/2018-321, zo dňa 29. apríla 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie zvýšil výživné na maloletého F. zo sumy 130 eur na sumu 180 eur mesačne počnúc dňom 28.06.2018. Dlh na zročnom výživnom za obdobie od 28.06.2018 do 30.04.2019 vo výške 505 eur súd povolil otcovi splatiť v mesačných splátkach po 20 eur, splatných spolu s bežným výživným, počnúc právoplatnosťou rozsudku pod stratou výhody splátok. O úprave styku otca s maloletým rozhodol tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletým F. každú prvú sobotu v mesiaci od 9.00 h do 10.00 h, pričom prvé 4 realizované stretnutia budú v prítomnosti starého otca L. F.. Matka je povinná dieťa na styk pripraviť a v stanovenom čase odovzdať otcovi v mieste bydliska dieťaťa a otec je povinný v stanovenom čase na rovnakom mieste dieťa matke vrátiť. V prípade, že sa z vážnych dôvodov nemôže styk otca s dieťaťom uskutočniť, sú rodičia povinní sa o tomto dôvode navzájom informovať najneskôr 18 hodín pred začiatkom styku. Týmto rozhodnutím súd zmenil v časti úpravy výživného a úpravy rozsahu styku rozsudok tamojšieho súdu č. k. 15P/1/2014-175 zo dňa 23.01.2015.

1. 1. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 62 ods. 1 až 5, § 78, § 63 ods. 1, § 75 ods. 1a § 76 ods. 1, § 36 ods. 1, § 25 ods. 1, 2, 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v ďalšom texte "Zákon o rodine"), § 232 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (v ďalšom texte „C. s. p.“) a poukazom na čl. 3 a čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa.

1. 2. Vecne dôvodil tým, že naposledy súd rozhodol o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému F. rozsudkom č. k. 15P/1/2014-175 zo dňa 23.01.2015, ktorým bola schválená dohoda rodičov maloletého. Maloletý bol zverený do starostlivosti matke, výživné sa otec zaviazal platiť sumou 130 eur mesačne, styk otca s maloletým ponechali rodičia bez úpravy. Maloletý mal v tom čase 6 rokov, bol žiakom 2. Triedy základnej školy. Matka mala príjem z podnikania podľa daňového priznania za rok

2013 s nulovou daňovou povinnosťou, v priemere mala príjem 131,66 eura mesačne, s dieťaťom bývala u svojich rodičov, vlastnila rozostavaný dom. Otec preukázal príjem rovnako z podnikania daňovým priznaním za rok 2013 vo výške 379,38 eura mesačne, býval v byte svojej tety.

1. 3. Matka maloletého preukázala príjem z podnikania, poskytuje služby v oblasti finančného poradenstva, prevádzkuje predajňu Z.. Vlastní rodinný dom zaťažený hypotékou, so splátkami 334 eur mesačne, spláca spotrebiteľský úver so splátkami 72 eur mesačne. Výdavky spojené so začiatkom školského roka predstavovali do školy 80-100 eur, mesačne platí poplatok do školského klubu 9 eur, na stravu v školskej jedálni 20 eur, maloletý navštevuje jazykovú školu, učí sa anglický jazyk, školné predstavuje za prvý polrok 96 eur, za druhý polrok 75 eur. Maloletý chodí na kurz sebaobrany, za ktorý je poplatok 30 až 50 eur mesačne podľa počtu tréningov (á 5 eur), doučovanie zo slovenského jazyka, jedna hodina á 8 eur, chodí do fitnessu, poplatok je 20 eur mesačne. Po približne troch rokoch matka kúpila maloletému nový počítač, ktorý potrebuje do školy, kúpila mu bicykel po dvoch rokoch (v júni 2018 kúpený bicykel so stojanom za 198,98 eura), pretože maloletý narástol. V novom dome mu zariadila nanovo detskú izbu, keďže predtým bývali u jej rodičov, kde zariadenie do detskej izby nemal. Maloletý sa s otcom videl naposledy v lete 2018, keď sa náhodou stretli v meste, inak asi pred troma rokmi. Syn sa s otcom už ani nechce stretávať, pretože pred časom, keď sa aj stretávali, tak sa stalo, že otec sľúbil, že príde a neprišiel, alebo keď aj prišiel, zobral syna k starej matke a sám odišiel, syn však nechcel byť so starou matkou, ale s otcom. Maloletý má predpísané okuliare (v roku 2017 kúpené za 220 eur), zúčastnil sa letného tábora (77 eur), matka mu zriadila bankový účet, na ktorý vkladá 10 eur + sporenie 20 eur mesačne, poistenie spojené so sporením 35 eur mesačne. Výdavky matky na bývanie (elektrina, voda, TV a internet) predstavujú cca 190 eur mesačne, k tomu splátky hypotéky 334,98 eura mesačne, matka ďalej spláca dva spotrebiteľské úvery. Za rok 2017 vykázala daňovým priznaním príjem 729 eur mesačne, za rok 2018 mala príjem podľa daňového priznania 163,23 eur mesačne. Pokles odôvodnila tým, že otvárala novú predajňu a zariaďovala kanceláriu, v tomto roku má príjem odhadom 800 eur mesačne. Manžel matky je zamestnaný, s príjmom za január až september 2018 vo výške 647,84 eura v priemere mesačne, v októbri až decembri 2018 poberal nemocenské 640,80 eura mesačne.

1. 4. Otec maloletého vlastní byt zaťažený hypotékou so splátkami 162 eur mesačne, auto VW Polo nadobudnuté pred 4 rokmi na leasing so splátkami 130 eur mesačne. V byte býva so svojou partnerkou, ktorá zabezpečuje nákupy do domácnosti. Výdavky na bývanie podľa predložených dokladov predstavujú 118 eur mesačne. Je jedným z dvoch spoločníkov obchodnej spoločnosti (založenej vo februári 2014), podľa svojho daňového priznania za rok 2017 mal príjem 299,25 eura v priemere mesačne (v zmysle potvrdenia o príjme pracoval v roku 2018 len 9 mesiacov), vo svojej spoločnosti vykazuje príjem cca 400 eur mesačne. Z daňového priznania otca za rok 2018 vyplýva priemerný mesačný príjem vo výške 290,76 eura. Z účtovnej závierky obchodnej spoločnosti za rok 2018 vyplýva zisk 2.195 eur (v roku 2017 vykázala spoločnosť zisk 4.888 eur). Tvrdil zdravotné problémy s chrbticou, poberal nemocenské dávky asi 180 eur mesačne. Popri práci, ktorú robí, sa učil programovanie, v tomto smere má záujem si v budúcnosti zabezpečiť príjem, k tomu zakúpil online 5 školení za 50 eur.

1. 5. Maloletý F. je vo veku necelých 12 rokov, je žiakom 6. triedy základnej školy. Zo správy pedopsychológa (zo dňa 30.01.2019) vyplýva, že najbližšia v rodinných vzťahoch je mu matka, má k nej vybudovanú výraznú citovú väzbu ako zdroju lásky, istoty a bezpečia, k manželovi matky (otčima) má silnú kamarátsku väzbu a vníma ho ako zdroj istoty a bezpečia, svojho otca neprežíva ako súčasť rodiny, tvrdiac, že je preňho cudzí človek, nič o ňom nevie, nikdy sa s ním nehral, nikdy mu nepomáhal, nezaujímal sa oňho (podľa psychológa sa ukazuje otec ako zdroj vnútorných konfliktov maloletého). Vo svojej výpovedi pred súdom maloletý uviedol, že sa na svojho otca hnevá, lebo sa s ním nezaobera, nevolá mu, odmietol dať otcovi druhú šancu, nechce sa s ním stretávať. Nepamätá sa na to, aký vzťah mal s otcom predtým. Naveľa privolil, že sa s otcom stretne na hodinu.

1. 6. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že od poslednej úpravy výživného v januári 2015 došlo najmä na strane maloletého k zásadnej zmene pomerov, pretože postúpil na II. stupeň základnej školy a vzhľadom na jeho vek, spojený s obdobím zrýchleného duševného aj fyzického vývoja sú jeho odôvodnené potreby jednoznačne vyššie oproti obdobiu predchádzajúcej úpravy výživného. Venuje sa športovým voľnočasovými aktivitám, matka má naňho zvýšené výdavky na okuliare, platí mu sporenie, poistenie. Výdavky matky na nábytok pre maloletého súd neskúmal z dôvodu, že výživné sa určuje prieskumom pomerov spätne za posledných 12 mesiacov. Na strane matky došlo aj k

zmene zárobkových pomerov, na strane otca vykázané príjmy stagnujú, zmenili sa jeho majetkové pomery, kúpil byt, spláca úver. Nepreukázal (ani netvrdil), že by mu nejaké dôvody bránili zabezpečiť si riadny, pravidelný a stály príjem, z ktorého by bol schopný platiť výživné na maloletého. Rodičia ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemajú. Súd konštatoval, že matka má nastavené výdavky pre seba a maloletého a úverové zaťaženie výrazne nad svoje možnosti, a pokiaľ aj počíta s pravidelnou finančnou pomocou, nemožno žiadať od otca, aby sa na takejto životnej úrovni nastavenej matkou podieľal. Na druhej strane aj otec platí hypotéku, lízing, neprimerane vykázanému príjmu, preto má súd dôvod neprihliadnuť na tieto dôkazy. Súd uzavrel, že je tu daný dôvod na zvýšenie výživného, nie však vo výške navrhovanej matkou (350 eur), pričom primeranou na odôvodnených potrebách maloletého a schopnostiach otca sa javí suma 180 eur, ktorou súd otca zaviazal od podania návrhu, pretože už v tom čase bolo zvýšenie výživného dôvodné. Určené výživné spolu so starostlivosťou matky, čiastočným znášaním finančných výdavkov na dieťa z jej strany a prídavkom, budú takto pokrývať súčasné odôvodnené potreby dieťaťa.

1. 7. Vyživovaciu povinnosť súd zvýšil späť od podania návrhu, pričom otcovi takto na výživnom vznikol dlh (na zvýšenej čiastke výživného 50 eur) za 10 mesiacov x 50 eur + 2 dni za jún 2018 - 50/30 x 2, ktorý dlh je povinný splatiť.

1. 8. Súd prvej inštancie podľa záverov rozhodnutia odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia a s prihliadnutím na výpoveď maloletého upravil styk otca s maloletým. Podľa stavu tvrdeného otcom sa jeho kontakt s dieťaťom prerušil v lete 2017, od toho času má problém kontaktovať maloletého. Otec má právo na to, aby sa s dieťaťom stretával a aby sa podieľal na výchove a starostlivosti oň, tu však súd upozornil, že tento stav (nečinnosti otca vo vzťahu k dieťaťu) trvá už dlhý čas, počas ktorého došlo k úplnému pretrhnutiu citovej väzby dieťaťa k otcovi, čo sa nedá odstrániť náhlou zmenou postoja otca, ktorý sa odrazu domáha svojich práv, pre ktoré dlhé obdobie nič neurobil. Dieťa úplne stratilo dôveru v otca, odmieta s ním akýkoľvek kontakt. Otec v tomto smere musí prejavovať veľkú dávku trpezlivosti, ale napriek odmietavému postoju dieťaťa zotrvať, tu je nutná aj súčinnosť matky.

1. 9. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenia § 52 a 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (v ďalšom texte „C. m.p.“) nerozhodol.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výrokov o výživnom podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletého z dôvodu uvedeného v § 365 ods. 1 písm. f), C. s. p. pretože súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a z dôvodu podľa § 62 ods. 1 C.m.p., pretože súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Matka považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci určenia výšky výživného za vecne nesprávne, nesúhlasí s ním a súdom určenú výšku výživného považuje za nedostatočnú. Poukázala na zmenu pomerov v dôsledku plynutia času a rovnako tak aj na zmenu podmienok bývania a s tým súvisiacu zmenu výdavkov na zabezpečenie bývania maloletého dieťaťa. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vôbec nie je zrejmé, ktoré matkou uvedené výdavky a v akej miere, súd zohľadnil a ktoré nie. Tiež nie je zrejmé, ako sa súd vysporiadal s tou skutočnosťou, že výživné je jediným príspevkom otca pre maloletého. Vykonaným dokazovaním pred súdom bolo preukázané, že otec si vyživovaciu povinnosť nad rámec určeného výživného neplní. Naproti tomu matka za aktívnej pomoci svojho manžela dlhodobo zabezpečuje všetku osobnú starostlivosť o dieťa, pričom poukazuje aj na to, že dieťa má zdravotné problémy, je vo vývoji, má svoje mesačné výdavky na hygienické potreby, stravu a všetka starostlivosť a finančné zabezpečenie dieťaťa, vrátane financovania mimoškolských aktivít, ďalšieho vzdelávania, letných táborov, ako i výletov dieťaťa je tak na nej. Otec maloletého v konaní svoje príjmy riadne nepreukázal. Súd v odôvodnení konštatoval, že otcom uvedené náklady sú neprimerané ním vykázanému príjmu, a preto na ne ako na dôkazy neprihliadol, nie je však zrejmé na základe akých skutočností dospel súd k záveru, či už ohľadne určenia výšky výživného v sume 180 eur alebo výšky potenciálneho príjmu otca, keď sa vo veci príjmu otca komplexným posúdením jeho schopností a možností dosahovať iný, ako ním vykazovaný príjem, nezaoberal. Súd bez riadneho odôvodnenia iba konštatoval, že primeranou výškou výživného vzhľadom na odôvodnené potreby maloletého a schopnosti otca sa javí suma 180 eur mesačne, a to od podania návrhu matky. Podľa názoru matky súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože ak už sa v súlade s ustanovením § 75 ods. 1 Zákona o rodine zaoberal otázkou schopností a možností otca dosiahnuť určitý príjem, vyšší ako ním preukazovaný, mal v tom smere jednak vykonať dokazovanie a jednak svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, čo neurobil. S poukazom na ustanovenie § 63 C. m. p. matka doplnila aj výdavky vynaložené na pokrytie potrieb maloletého za obdobie júl 2018 až máj 2019. Podľa matkou uvedených doložených nákladov predstavovali výdavky ako krytie potrieb maloletého v danom období

priemerne čiastku 487, 38 eura mesačne, z toho pravidelné mesačné výdavky 250, 52 eura, školské výdavky pravidelné 9, 97 eura, mimoškolské aktivity, záujmy a vzdelávanie 101, 42 eura, ostatné výdavky 61, 12 eura a výdavky na bývanie 64, 50 eura. Výdavky na maloletého potom predstavujú v prepočte na jedného rodiča sumu 243,69 eura. Z charakteru výživného ako dávky zročnej do budúcnosti podľa matky vyplýva, že nemožno vždy všetky výdavky preukázať, pretože budú vznikať až budúcnosti.

2. 1. Matka navrhla, aby odvolací súd v časti výroku, ktorým súd rozhodol o výživnom, zmenil napadnutý rozsudok tak, že zvýši výživné na maloletého F. zo sumy 130 eur na sumu 270 eur počnúc dňom 28.06.2018. Výživné za obdobie od podania návrhu do vyhlásenia rozsudku je otec povinný splácať k rukám matky maloletého v splátkach po 50 eur mesačne, splatných spolu s bežným výživným, pod hrozbou straty výhody splátok.

3. K odvolaniu matky sa vyjadril otec, ktorý rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti určenia výšky výživného považuje za správne a spravodlivé. Tvrdenie matky, že starostlivosť o maloletého dlhodobo zabezpečuje len ona, bez účasti otca, je účelovým tvrdením. Styk otca s maloletým matka marí, nesnaží sa o nápravu vzťahu medzi otcom a synom, pričom snaha zo strany otca nepochybne je. Otec odmieta tvrdenie, že nepreukázal svoje príjmy riadne. Jeho príjmy nie sú vysoké, snaží sa však o ich zvýšenie. Na druhej strane matka zabudla spomenúť že má 50 % podiel v spoločnosti Y. s.r.o. so sídlom v W. Z.. Rozhodnutie súdu o výške výživného má vychádzať zo stavu rozhodujúceho v čase vyhlásenia rozsudku, nie je preto možné, aby súd pri určení výšky výživného zohľadňoval potenciálne, neisté, budúce výdavky a podľa nich určil výšku vyživovacej povinnosti. Takýto prístup nemá oporu v Zákone o rodine ani v procesných normách. Otec je názoru, že súd pri určení výšky výživného postupoval správne, v súlade so zákonom, a to napriek tomu, že vychádzal z potenciálnych, nie skutočných príjmov otca. Ďalšie zvýšenie výživného nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, schopnostiach a možnostiach otca a najmä nemá oporu v odôvodnených potrebách maloletého.

3. 1. Otec navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v matkou napadnutom rozsahu, teda v rozsahu určenia výživného a povolenia splácať dlh na zročnom výživnom v splátkach, ako vecne správne potvrdil.

4. Matka v odvolacej replike uviedla, že s obsahom vyjadrenie otca k odvolaniu nesúhlasí, tvrdenia otca predstavujú len subjektívnu analýzu skutočností, tvoriacich obsah odvolania matky a sú súhrnom nepravdivých účelových a skreslených informácií, ktorými sa otec na jednej strane snaží vytvoriť o sebe obraz starostlivého a o syna sa zaujímajúceho rodiča a na druhej strane preniesť vinu za nestretávanie sa s maloletým na matku, čo nie je pravdou. Uviedla že sa v plnej miere pridrižiava všetkých svojich doterajších tvrdení ako aj obsahu svojho odvolania. Navyiac argumentovala tým, že nie je možné považovať za akceptovateľné, ale najmä spravodlivé, rozdelenie nákladov na zabezpečenie oprávnených potrieb maloletého v rovnakom pomere pre oboch rodičov, teda každý 50%, pretože to vôbec nezohľadňuje výšku a ani spôsob matkou poskytnutých plnení maloletému. V konaní na preukázanie svojich tvrdení ohľadne odôvodnených potrieb maloletého predložila všetky dostupné doklady o výdavkoch na maloletého, ktorými v čase podania disponovala. Súd mal posúdiť a vyhodnotiť mieru a dôvodnosť výdavkov potrebných na zabezpečenie oprávnených potrieb maloletého, čo však neurobil. Z odôvodnenia rozsudku nie je vôbec zrejmé a ani z neho nevyplýva, ktoré matkou uvedené výdavky a akej miere, súd zohľadnil a ktoré nie a prečo. Nie je pravdou že matka zabudla spomenúť, že má podiel v spoločnosti Y. s.r.o., jej manžel je jediným spoločníkom spoločnosti a ona jedným z konateľov. Matka ďalej uviedla, že sa pridrižiava svojho odvolacieho návrhu.

5. Otec v odvolacej duplike zopakoval svoje predchádzajúce argumenty s tým, že je evidentné, že matka žije nad pomery, ktoré by jej dovolili vlastné príjmy. Uvedené jej dovoľujú zrejme príjmy jej manžela, podľa otca začína problém v tom momente, keď matka od otca očakáva, aby sa podieľal na výdavkoch na maloletého vytvorených práve týmto spôsobom života, presahujúcim možností a schopností matky a otca. V tomto momente totiž meradlom na určenie výšky výživného nie sú možnosti a schopnosti rodičov, ako to stanovuje zákon, ale možnosti a schopnosti tretej osoby, pričom matka očakáva od otca, aby napomohol tomu, aby sa maloletý podieľal na životnej úrovni tretej osoby. Otec navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti vyživovacej povinnosti otca potvrdil

6. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol že s odvolaním súhlasí a ak súd odvolaniu vyhovie bude to len v záujme a na prospech maloletého F..

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výroku o úprave styku otca s maloletým podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d), f), h) C. s. p., pretože konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

7. 1. V dôvodoch svojho odvolania otec poukázal predovšetkým na skutočnosť, že rozsah jeho styku s maloletým, upravený napadnutým rozhodnutím je absolútne nepostačujúci. Takto upravený styk nie je v súlade so záujmami maloletého, ktorých ochranu v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie zdôrazňuje a vonkoncom nie v súlade s rodičovskými právami otca, ktorému prináležia v zásade v rovnakej miere ako matke. Je záujmom maloletého mať pravidelný styk s oboma rodičmi, právo na budovanie vzťahu s oboma rodičmi. Rozhodovacia prax súdov vychádza z toho, že záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov, hoci to možno znamená „nepohodlnosť“ navyše oproti maloletým vyrastajúcim manželstve. Doteraz mal otec právo stýkať sa s maloletým neobmedzene. Neobmedzený styk sa od leta 2017 nerealizoval z dôvodu, že matka tento styk svojvoľne obmedzila a otec sa nechcel púšťať s matkou do konfliktu, veriac v zlepšenie stavu. Matka postupne obmedzila aj telefonický prístup k maloletému, v školskom roku 2017/2018 dokonca robila aktívne opatrenia, aby sa otec nemohol informovať o študijných výsledkoch maloletého. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím výrazne právo otca obmedzil, hoci otec chcel docieľiť práve zlepšenie doterajšieho stavu, úpravu styku tak, aby obaja rodičia mali rovnaký prístup k maloletému. Na strane otca neexistujú žiadne zákonné dôvody na takéto výrazné obmedzenie, de facto pozbavenie rodičovských práv. Uvedené vyplýva aj z vykonaného dokazovania, keď dôvod na obmedzenie styku maloletého s otcom neuviedla ani matka maloletého a ani starý otec maloletého ako kolízny opatrovník. Neexistencia dôvodov na obmedzenie rodičovských práv otca vyplýva aj z rozhodnutia Krajského súdu v Trnave č.k. 11CoP/9/2019 zo dňa 26.02.2019, ktorým odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia. Odvolací súd v rozhodnutí konštatuje, že neexistujú žiadne závažné skutočnosti, žiadne negatívne relácie, ktoré by odôvodňovali takéto výrazné obmedzenie styku otca s maloletým. Napokon, rukolapný dôvod takéhoto výrazného obmedzenia styku otca s maloletým neuviedol vo svojom rozhodnutí ani súd prvej inštancie. Ten sa odvoláva iba na výsluch maloletého a na jeho názor tam prejavovaný. Samozrejme, súd mal prihliadnuť na názor maloletého vzhľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť, názor maloletého však nemôže byť jediným dôvodom, podkladom na rozhodnutie súdu. Práve nedostatočný vek, nedostatočná vyspelosť a chýbajúce životné skúsenosti maloletého, sú príčinou, pre ktorú mal súd na jeho vyjadrenia prihliadnuť, nie podľa nich rozhodnúť. Mal zvážiť, že neexistuje žiadny vážny dôvod na obmedzený styk otca s maloletým. Z vyššie citovaného rozhodnutia Krajského súdu v Trnave o nariadení neodkladného opatrenia v predmetnej veci je možné vyčítať, že aj odvolací súd predpokladal v rozhodnutí vo veci samej úpravu styku maloletého s otcom vo väčšom rozsahu, ako je upravené v neodkladnom opatrení, určite nie v menšom, ako to urobil súd prvej inštancie. Súd svojím rozhodnutím nevytvoril priestor na postupné budovanie dôvery medzi otcom a maloletým.

7. 2. Otec skonštatoval, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne nesprávne právne vec posúdil. Napriek tomu že nezistil žiadne konkrétne negatívne skutočnosti na strane otca odôvodňujúce obmedzenie jeho rodičovských práv, v skutočnosti ich výrazne obmedzil. Takéto rozhodnutie je nezákonné a je v rozpore so Zákonom o rodine. Súd nesprávne právne posúdil aj záujem maloletého, ktorým je postupné obnovenie vzťahu s otcom až do dosiahnutia rovnocenného vzťahu k obom rodičom a nie konštantné obmedzenie vzťahu k otcovi na minimum. Naviac, rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu úpravy styku otca s maloletým nespĺňa požiadavky kladené § 220 C. s. p., nevyplýva z neho posúdenie skutkových tvrdení a argumentov strán, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, a najmä rozhodnutie nie je presvedčivé. Tým súd prvej inštancie zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

7. 3. Otec navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu tak, že vyhovie návrhu otca na úpravu styku s maloletým v zmysle písomného podania otca zo dňa 04.10.2018.

8. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že s argumentáciou a tvrdeniami otca nesúhlasí. Otec sa snaží voči rozhodnutiu súdu argumentovať právami rodiča a svojím záujmom o styk s maloletým,

zneužíva k tomu nepravdivé, účelové a možno povedať, že v značnej miere aj vyfabulované tvrdenia, ktorými sa snaží vytvoriť o sebe obraz starostlivého, o syna sa zaujímajúceho rodiča a ktorému matka maloletého stále bráni v styku so synom a vplyvom na maloletého údajne upiera jeho rodičovské práva, čo však nie je pravda. Svoj záujem o syna začal otec prejavovať vždy až potom, ako matka podala návrh na súd, a to už či na určenie výživného alebo návrh na zvýšenie výživného. Skutočnosť je taká, že otec nikdy nejavil o syna taký záujem, aký by rodič mal mať. Matka sa najskôr snažila udržiavať vzťah otca so synom a spoločne s maloletým približne dvakrát týždenne navštevovali starú matku maloletého, kde v tom čase býval aj otec maloletého, ten sa však o maloletého osobne nestaral a až na malé výnimky ani materiálne. V dôsledku uvedeného potom matka s maloletým postupne prestali navštevovať domácnosť starej matky maloletého a od 8. roku maloletého sa s ním otec na základe svojej vôle stretáva len sporadicky, niekoľkokrát do roka. Pred podaním návrhu matky na zvýšenie výživného sa otec tri roky s maloletým nestretol, nenavštívil ho, nezaujímal sa o jeho vývoj, zdravotný stav, dosiahnuté výsledky v škole, či kultúrne alebo športové záujmy, nehovoril o darčekom k meninám, narodeninám alebo iným významným sviatkom a okrem obmedzenia sa na platenie výživného, sa inak na zabezpečení potrieb maloletého nepodieľal. Tento prístup otca sa odzrkadlil aj na vzťahu maloletého k otcovi, v zmysle ktorého maloletý svojho biologického otca odmieta, nedôveruje mu, oslovuje ho S. a nechce sa s ním stretávať na viac ako hodinu. Nie je pravdou, že by styku maloletého s otcom matka bránila. V súčasnosti má maloletý 12 rokov a s otcom viac ako tri roky žiadnu dovolenku neabsolvoval, ani neoslavoval narodeniny, meniny, Vianoce a iné sviatky a rovnako ako teraz, ani v tomto období nedostal od otca k svojim sviatkom žiadne darčeky. Záujem maloletého by mal vzhľadom na okolnosti tohto prípadu prevážiť nad súčasným záujmom rodiča a otec by si mal najskôr nájsť k maloletému cestu a svojím prístupom sa pokúsiť zmeniť súčasný stav, nie však tým, že proti vôli maloletého sa bude domáhať styku s ním a v prípade ak to maloletý odmietne, útočiť na jeho matku. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Elsholz proti Nemecku (č.25735/94 zo dňa 13.07.2000) podstatou ktorého je, že nikto, ani súd nemôže nútiť dieťa, aby sa stretávalo s rodičom, keď to samo nechce.

8. 1. Matka navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v časti úpravy styku otca s maloletým ako vecne správny potvrdil.

9. Vo svojej odvolacej replike otec nad rámec argumentov uvedených v odvolaní voči napadnutému rozsudku poukázal na skutočnosť, že matka dookola argumentuje údajným nezaujmom otca, tým že ten nič neurobil preto, aby v posledných rokoch budoval vzťah s maloletým, ani z jednej vety podaného vyjadrenia matky však nevyplýva, aký krok urobila ona, aby napomohla obnoveniu vzťahu otca a maloletého. Na každom osobnom stretnutí, ktoré sa v tomto roku odohralo, bol prítomný okrem kolízneho opatrovníka aj súčasný manžel matky prípadne matka. Prítomnosť dvoch ľudí navyše neumožňuje maloletému prejavenie jeho skutočných citov a myšlienok vo vzťahu k otcovi, neumožňuje úprimný rozhovor a teda budovanie vzťahu medzi otcom a synom. Maloletý je držaný pod neustálou kontrolou a dohľadom matky. K tvrdeniu matky, že otec maloletého nikdy neprejavil reálny záujem o maloletého, neplnil si vyživovaciu povinnosť ani do 8. roka veku otec uviedol, že maloletý do 8. roka veku trávil veľmi veľa času v dome starej matky maloletého, kde v tom čase býval aj jeho otec. Maloletý do dovŕšenia cca 1,5 roka života bol v domácnosti otca viac u matky. Otec maloletého resp. stará matka sa o maloletého v tom čase osobne starali. Kupovali veci ktoré potreboval, zabezpečovali jeho stravovanie keď bol v dome starej matky, chodili na spoločné dovolenky, výlety. Za týchto okolností ani jednému z rodičov neprišlo za potrebné zaoberať sa otázkou platenia výživného. Obaja sa o maloletého starali podľa svojich možností, schopností a najmä potrieb maloletého. Ak by otec neplnil svoju vyživovaciu povinnosť, matka by zrejme nečakala osem rokov s návrhom na súd. Približne po dovŕšení 8. roka maloletého sa začali problémy ohľadne stretávania sa otca s maloletým. Príčiny tohto stavu otec vidí úplne odlišne od matky. Na dokreslenie vplyvu matky na maloletého ohľadne jeho vzťahu k otcovi, otec poukázal na stránku maloletého na jednej zo sociálnych sietí, kde maloletý zrejme so súhlasom matky používa priezvisko F., hoci jeho skutočným priezviskom je O.. Ak matka dovoľí svojmu neploletému synovi znevážiť jeho rodné priezvisko, nie je možné od nej očakávať, že bude podporovať svojho syna pri budovaní vzťahu k otcovi. Otec si je vedomý práva dieťaťa rozhodnúť sa, že sa s jedným zo svojich rodičov nechce stretnúť, alebo že chce s ním tráviť iba určitý obmedzený čas. Tiež si je dobre vedomý toho, že odmietavý postoj maloletého k rodičovi, ktorého nevidel dlhý čas nejde prekonať zo dňa na deň s osobitným ohľadom na predpubertálny vek maloletého v konkrétnom prípade. Na druhej strane však je potrebné, aby súd vytvoril taký rámec jeho práv k maloletému, ktorý je férový voči nemu aj voči maloletému a zabezpečil by priestor na opätovné budovanie vzťahu medzi otcom a maloletým synom.

10. Matka vo svojej odvolacej duplike opakoala, že zo strany otca ide o tvrdenia, ktoré sú založené na nepravdivých, skreslených a hypotetických úvahách. Matka poukázala na to že, maloletý svojho biologického otca nevníma ako súčasť svojej rodiny, odmieta ho, je pre neho cudzím človekom. Podľa matky je rozhodnutie súdu prvej inštancie správne, zákonné a spravodlivé rozhodnutie súdu inštancie nesprávne zákonného spravodlivé.

11. Kolízny opatrovník maloletého poukázal na účelovosť odvolania otca, ak by súd bral toto odvolanie do úvahy, nebral by do úvahy záujem maloletého.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 2 C. m. p. a § 34 C. s. p.) po zistení, že odvolanie podali včas oprávnené osoby - otec a matka maloletého (§ 359 a § 362 ods. 1 C. s. p. a § 7 ods. 1 C. m. p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 C. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. á contrario), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez toho, aby bol viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, keďže ide o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu (§ 65, § 66, § 23 ods. 2 C. m. p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca aj matky je dôvodné, pretože konanie súdu prvej inštancie je v danom prípade postihnuté procesnou vadou citovanou v ustanovení § 389 ods. 1 písm. b) C. s. p. Napadnutý rozsudok bolo preto potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie na návrh matky bolo zvýšenie výživného na maloletého F. zo sumy 130 mesačne na 350 eur mesačne odo dňa podania návrhu a na návrh otca úprava rozsahu styku s maloletým na každý páry týždeň od piatka do nedele, osobitne počas vianočných a veľkonočných sviatkov a dva týždne nepretržite počas letných prázdnin.

14. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý čiastočne vyhovel návrhu matky a výživné na maloletého zvýšil zo sumy 130 eur na sumu 180 eur mesačne počnúc dňom 28.06.2018, pričom uložil otcovi povinnosť splatiť dlh na zročnom výživnom v splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným. Styk otca s maloletým upravil tak že otec je oprávnený stykať sa s maloletým F. každú prvú sobotu v mesiaci od 9. 00 do 10.00 hodiny pričom prvé štyri realizované stretnutia budú v prítomnosti kolízneho opatrovníka (starého otca maloletého). Týmto rozhodnutím súd prvej inštancie zmenil v časti úpravy výživného a úpravy rozsahu styku predchádzajúci rozsudok tamojšieho súdu o úprave výkonu práv a povinností k maloletému č. k. 15P/1/2014 - 175 zo dňa 23.01.2015.

15. Matka svoje odvolanie odôvodnila poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) C. s. p. teda, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

15. 1. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

16. Otec odôvodnil svoje odvolanie poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. d), f), h) C. s. p. teda, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

16. 1. Odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d) C. s. p. je naplnený akýmkoľvek pochybením v procesnom postupe súdu, ktoré nie je subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací dôvod podľa ustanovenia paragrafu 365 ods. 1 písm. h) C. s. p. je daný vtedy, keď na zistený skutkový stav súd neaplikovala príslušnú právnu normu, alebo aplikoval nesprávnu právnu normu alebo obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

17. Podľa § 35 C. m. p., súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

18. Podľa § 36 C. m. p., súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

19. Podľa § 78 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery (ods. 1). Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov (ods. 3).

20. Podľa § 121 C. m. p. rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

21. Podľa § 62 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

22. Podstatou preskúmaného konania v časti výšky výživného je zistenie, či sa od ostatného rozhodnutia o výživnom na maloletého F. rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 15P/1/2014 - 175 zo dňa 23.01.2015 zmenili pomery na strane rodičov a na strane maloletého a ak áno, či tak podstatne, že túto zmenu je potrebné premietnuť do zvýšenia výživného a v akom rozsahu. Zistenie zmeny pomerov v súvislosti s výškou výživného v zmysle citovaného § 78 Zákona o rodine je možné len podrobným preskúmaním pomerov na strane účastníkov, teda nielen rodičov ale aj dieťaťa v čase pôvodného rozhodnutia o výživnom a ich porovnaním s pomermi v čase aktuálneho rozhodovania súdu. Povinnosťou súdu v konaní o zvýšení výživného je preto predovšetkým podrobne porovnať zmenu odôvodnených potrieb na strane dieťaťa vo vzťahu k primeranosti určeného výživného, životnej úrovne rodičov s poukazom na vek, zdravotný stav, schopnosť starať sa o seba, pravidelné, ako aj náhodné výdavky dieťaťa v súvislosti so školskou dochádzkou, zdravotnou starostlivosťou, ako aj jeho kultúrnymi, športovými a inými voľnočasovými aktivitami. Rovnako na strane povinných osôb súd musí porovnávať a preukazovať ich aktuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery za účelom ich porovnania s pomermi v čase ostatného rozhodnutia, aby mohol dospieť k záveru buď o podstatnej zmene pomerov, prípadne k záveru, že k zmene pomerov nedošlo a to v súvislosti s príjmami rodičov dieťaťa, počtom ich vyživovacích povinností, osobných a materiálnych pomerov v nadväznosti na vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, vedomosti, pracovné skúsenosti, ako aj situáciu na trhu práce a podobne. Majetkové pomery treba posudzovať komplexne, nakoľko zahŕňajú jednak majetok povinného ako objektívnu kategóriu a jednak jeho životný štandard, ktorým sa prezentuje navonok. Dokazovanie v konaní musí byť vedené tak, aby boli spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa o výživnom rozhoduje aktuálne.

23. Preskúmaním napadnutého rozsudku odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie sa vyššie uvedeným dôsledne neriadil. Rozhodujúc o návrhu na zvýšenie výživného bolo povinnosťou súdu prvej inštancie nielen zistiť súčasné príjmy, výdavky a majetkové pomery rodičov maloletého F. a tieto porovnať s ich pomermi v čase ostatného rozhodovania ale aj odôvodnené potreby maloletého F. a tieto odôvodnené potreby porovnať s jeho potrebami v čase ostatného rozhodnutia o výživnom. Iba tak je možné zistiť, či nastala tak významná zmena pomerov, že je potrebné ju premietnuť - a v akom rozsahu - do zmeny výšky výživného. Súd prvej inštancie takéto porovnanie nevykonal. Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia nie je možné zistiť, aké konkrétne odôvodnené potreby maloletého oproti ostatnému rozhodnutiu je potrebné premietnuť do zvýšeného výživného. Súd prvej inštancie len všeobecne konštatuje, že maloletý postúpil na II. stupeň základnej školy a vzhľadom na jeho vek, spojený s obdobím zrýchleného duševného aj fyzického vývoja sú jeho odôvodnené potreby jednoznačne vyššie oproti obdobiu predchádzajúcej úpravy výživného. Venuje sa športovým voľnočasovými aktivitám, matka má naňho zvýšené výdavky na okuliare, platí mu sporenie, poistenie. Odvolací súd konštatuje, že napriek tomu, že plynutie času a s tým spojené zvýšenie životných nákladov je skutočnosťou, ktorú je vždy potrebné vziať do úvahy, len všeobecné konštatovanie určitých skutočností v konaní o zvýšení výživného, bez ich vyhodnotenia z hľadiska ich oprávnenosti, teda významu pre bežnú spotrebu a osobnostný rast maloletého, je nepostačujúce. Je potrebné predovšetkým identifikovať oprávnené potreby maloletého a vyhodnotiť, ktoré z výdavkov, vynaložených v súvislosti so starostlivosťou o maloletého matkou sú opodstatnené a sú teda vynaložené na

odôvodnené potreby maloletého. Skúmanie potrieb dieťaťa teda neznamená zisťovať aritmetický súčet výdavkov, ktoré rodič v súvislosti s maloletým vynaložil, ale tieto výdavky vyhodnotiť z pohľadu ich opodstatnenosti. Z obsahu preskúmaného spisu a napadnutého rozhodnutia tiež nevyplýva, že by súd dôkladne skúmal schopnosti a možnosti otca maloletého F. vo vzťahu k plateniu výživného na maloletého. Výsluch otca na pojednávaní je úplne nedostatočný. Súd výsluchom otca nezisťoval aké má otec vzdelanie, akú konkrétnu prácu vykonáva, z čoho mu plynú príjmy, aké má bežné výdavky, aký je jeho zdravotný stav (je tu len spomenutý určitý zdravotný problém s chrbticou), či prípadne predstavuje jeho zdravotný stav určité obmedzenie v pracovnej oblasti. V odôvodnení napadnutého rozsudku nie je uvedená žiadna konkrétna úvaha súdu, z ktorej by bolo možné zistiť, akými myšlienkovými pochodmi dospel súd prvej inštancie k záveru, že na strane maloletého a jeho rodičov došlo od ostatného rozhodnutia súdu o výživnom k takej podstatnej zmene pomerov, že je potrebné zvýšiť výživné na sumu 180 eur mesačne. Z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, na základe akých skutočností ustálil súd prvej inštancie po zohľadnení oprávnených potrieb maloletého, práve uvedenú sumu výživného. Súd prvej inštancie len všeobecne konštatuje, že primeranou sa javí suma 180 eur.

24. Vo vzťahu k zmene úpravy styku otca s maloletým dáva odvolací súd za pravdu odvolacím argumentom otca, že prišlo k faktickému obmedzeniu jeho styku s maloletým F. bez toho, že by súd prvej inštancie túto zásadnú zmenu riadne odôvodnil. V ostatnom rozhodnutí o úprave výkonu rodičovských práv a povinností (15P/1/2014-175 zo dňa 23.01.2015) bol styk otca s maloletým ponechaný bez úpravy. Rozhodnutím odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia v tejto veci (11CoP/9/2019 - 260 zo dňa 26. februára 2019) bol dočasne upravený styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stykať sa s maloletým každú prvú sobotu v mesiaci od 9.00 hod. do 12.00 hod., teda tri hodiny mesačne, pričom išlo o minimálny rozsah styku s tým, že bude platiť do právoplatného skončenia konania vo veci samej o úpravu styku, kde súd vykoná riadne dokazovanie na zistenie vzájomného vzťahu rodiča a dieťaťa, a tiež zistí optimálny model stretávania sa otca so synom do budúcnosti. Súd prvej inštancie síce v dôvodoch svojho rozhodnutia konštatuje, že styk otca s maloletým upravil „v znení záverov rozhodnutia odvolacieho súdu (o nariadení neodkladného opatrenia) a s prihliadnutím na výpoveď maloletého“, odôvodnenie rozhodnutia o úprave styku je však všeobecné, nekonkrétne a súd tu nevyvetlil, prečo v rozhodnutí o veci samej styk otca so synom upravil ešte v menšom rozsahu ako odvolací súd v rámci neodkladného opatrenia. V preskúmanom konaní odvolací súd zistil, že nie je možné konštatovať, že by súd prvej inštancie vykonal riadne dokazovanie na zistenie vzájomného vzťahu rodiča a dieťaťa a zistil optimálny model stretávania sa otca so synom do budúcnosti. Súd prvej inštancie k stretávaniu sa s maloletým otca fakticky nevypočul. Uspokojil sa len so stručným výsluchom maloletého, ktorý uviedol, že sa na otca hnevá, lebo sa ním nezaobera. Nedá mu druhú šancu, nevydrží s otcom ani tri hodiny. Maloletý súhlasil s tým, aby sa s otcom stretol na jednu hodinu a potom „uvidíme, čo bude“. Zo zápisnice z pojednávania dňa 08.04.2019 pritom vyplýva, že súd vypočul maloletého v pojednávacej miestnosti v prítomnosti oboch rodičov, ich právnych zástupcov a kolízneho opatrovníka, čo nie je vhodný spôsob zisťovania názoru maloletého v zmysle § 38 C. m. p., ktorý predpokladá zisťovanie názoru maloletého bez prítomnosti iných osôb.

25. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca poukázala na rozsudok veľkého senátu Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Elsholz proti Nemecku (č.25735/94 zo dňa 13.07.2000) s tým, že podstatou uvedenej veci je, že nikto, ani súd nemôže nútiť dieťa, aby sa stretávalo s rodičom, keď to samo nechce. Tunajší odvolací súd tiež poukazuje na uvedenú právnu vec, avšak s iným poznaním podstaty veci, ako uvádza matka a konštatuje, že aj v tejto veci bolo jej predmetom rozhodovanie o styku otca so synom v situácii, keď rodičia dieťaťa spolu nežili, medzi otcom a synom nastalo odcudzenie, až syn uviedol, že si neželá ďalej sa s otcom stykať. Národné sudy konštatovali, že de facto bol styk otca so synom prerušený a nie je v záujme syna sa s otcom naďalej stykať. Uvedené rozhodnutia boli prijaté bez znaleckého posudku. Európsky súd pre ľudské práva preto konštatoval porušenie článkov 6. ods. 1 (právo na spravodlivé súdne konanie) a čl. 8 (právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života) Európskeho dohovoru o ľudských právach s tým že konanie nespĺňalo požiadavky na spravodlivé a verejné pojednanie veci.

26. Odvolací súd s poukazom aj na uvedené rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva a vyššie uvedenú argumentáciu konštatuje, že súd prvej inštancie o úprave otca s maloletým F. rozhodol bez spoľahlivého zistenia skutkového stavu, keď najmä za situácie protichodných tvrdení otca a matky je potrebné vo veci nariadiť znalecké dokazovanie najmä na zistenie vzťahu maloletého k obom rodičom, zistenie či skutočne ide o odmietavý postoj maloletého k otcovi a ak áno, z akých dôvodov, prípadne

na zistenie iných skutočností, ktoré súdu prvej inštancie vyplynú z doplneného dokazovania. Len psychologické posúdenie bez vyšetrenia oboch rodičov a maloletého nedáva dostatočný obraz o situácii medzi maloletým a jeho rodičmi a nie je bez ďalšieho dostatočným podkladom pre rozhodnutie súdu.

27. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) C. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

28. Odvolací súd predovšetkým konštatuje, s odkazom na ustanovenia § 65, § 66, § 23 ods. 2 C. m. p., že preskúmané konanie je konaním, ktoré sa mohlo začať aj bez návrhu, odvolací súd tak nie je viazaný rozsahom ani dôvodmi podaných odvolaní. Podľa ustálenej a obsiahlej judikatúry obsah práva na spravodlivý proces okrem iného zahŕňa právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, zákaz ľubovôle, právo na vysporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. Konkrétne pochybenie súdu musí byť však hodnotené v kontexte celého konania pričom nesprávny procesný postup súdu musí dosiahnuť takú intenzitu ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Vychádzajúc z vyššie uvedenej argumentácie odvolací súd dospel k záveru, že je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p., pretože súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces pričom uvedený nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Súdom prvej inštancie vyhlásil napadnuté rozhodnutie - v časti výšky výživného, v časti styku otca s maloletým a tým aj v súvisiacich výrokoch - bez toho, aby vo veci zistil skutočný stav, čo sa premietlo do odôvodnenia rozhodnutia, ktoré nespĺňa kritériá riadneho odôvodnenia rozsudku v zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 C. s. p., najmä jasne a výstižne nevysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. (§ 220 ods. 2 C. s. p.) . Uvedené zistenia sú natoľko významné, že skúmanie naplnenia prípadných ďalších odvolacích dôvodov by bolo nadbytočné, napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť.

29. Podľa § 391 ods. 1 C. s. p. ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

30. Podľa § 391 ods. 2 C. s. p. ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

31. V zmysle citovaných ustanovení odvolací súd po zrušení rozsudku vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

32. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vec znova prejedná, doplní dokazovanie vyššie naznačeným smerom - výsluchom otca a aj matky k vyššie uvedeným skutočnostiam, dôsledne porovná pomery v čase ostatného rozhodovania súdu o výživnom s aktuálne zistenými pomermi, aj vzhľadom k plynutiu času doplní dokazovanie k posúdeniu odôvodnených potrieb maloletého F., doplní dokazovanie za účelom spoľahlivého zistenia schopností, možností, majetkových pomerov a životnej úrovne oboch rodičov, (zistí otcove príjmy a výdavky a vyhodnotí opodstatnenosť výdavkov), prihladne na ďalšie vyživovacie povinnosti rodičov maloletého. Doplní dokazovanie k zisteniu vyššie uvedených skutočností majúcich vplyv na stretávanie sa otca so synom, na zistenie optimálneho modelu stretávania sa otca s maloletým F., a to najmä znaleckým dokazovaním, pretože tvrdenia otca a matky sú protichodné. Po doplnení dokazovania potom prvoinštančný súd vo veci opätovne rozhodne, nové rozhodnutie náležite

odôvodní v súlade s ustanovením § 220 C. s. p. tak, aby právne závery, ku ktorým dospeje, mali oporu vo vykonanom dokazovaní a aby úvahy súdu k týmto záverom vedúce, boli logické, presvedčivé a zrozumiteľné. Odvolací súd pripomína, že rozhodnutie a odôvodnenie rozhodnutia musí vychádzať z konkrétnych skutkových okolností a byť založené na hodnotiacich úvahách súdu vyplývajúcich z konkrétnych zistených schopností, možností a majetkových pomerov rodičov dieťaťa (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine) ako aj odôvodnených potrieb maloletého F. (§ 62, § 75 Zákona o rodine), ako aj objektívnych skutočností majúcich vplyv na úpravu styku.

33. Otec doručil súdu prvej inštancie podaním doručeným 24.10.2019 námietku zaujatosti voči kolíznemu opatrovníkovi a navrhol jeho vylúčenie. Poukázal na vyjadrenia kolízneho opatrovníka, ktorý označil tvrdenia v podaniach otca za účelové, neuviedol však, v čom vidí účelovosť tvrdení otca. Postoj kolízneho opatrovníka, ktorý je otcom matky maloletého vzbudzuje podľa otca pochybnosti o tom, či skutočne zastupuje záujmy maloletého. Jeho podania, ktorými v plnom rozsahu potvrdil odmietavý postoj matky maloletého k otcovi, jej snahu minimalizovať styk otca s maloletým, a to bez náležitého odôvodnenia, sa podľa otca nedajú chápať inak ako odklon od záujmov maloletého a priklonenie sa na stranu matky.

34. K námietke zaujatosti otca smerujúcej voči kolíznemu opatrovníkovi odvolací súd dodáva, že relevantné procesné normy neupravujú možnosť vylúčiť z konania kolízneho opatrovníka maloletého z dôvodu jeho zaujatosti. Ustanovenie § 59 C. s. p. upravujúce vylúčenie iných osôb vymenúva osoby, o vylúčení ktorých súd rozhoduje (súdny úradník, iný zamestnanec súdu, znalec, prekladateľ alebo tlmočník). Uvedené vyplýva aj z procesného postavenia kolízneho opatrovníka, ktorý v konaní zastupuje záujmy maloletého. Nie je osobou, ktorá by sa podieľala na rozhodovaní veci, fakticky je účastníkom konania, teda inštitút zaujatosti vo vzťahu ku kolíznemu opatrovníkovi nemá logické opodstatnenie. Odvolací súd preto túto námietku neskúmal a nerozhodol o nej. Na druhej strane však dáva do pozornosti súdu prvej inštancie, že je potrebné zvážiť, či v predmetnej veci, keď sú tvrdenia účastníkov - rodičov dieťaťa protichodné, je vhodné, aby kolíznym opatrovníkom maloletého bol otec matky. Odvolaciemu súdu sa javí ako vhodnejšie riešenie ustanoviť za kolízneho opatrovníka úplne nestrannú osobu, resp. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny

35. O náhrade trov konania rozhodne v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 3 C. s. p. a § 58 C. m. p. súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci, pričom ak nebude podaný návrh na náhradu trov konania, súd v zmysle ustanovenia § 52 C. m. p. uvedie, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania..

36. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).